

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. J. J.**, bývajúceho v K., proti žalovaným **1/ Ing. J. S.**, bývajúcemu v K., **2/ I. B.**, bývajúcej v K., **o zaplatenie 44 344 000,-- Sk s príslušenstvom**, ktorá je vedená na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 19 C 178/2005, o dovolaní žalovaného **1/** proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 11. júna 2008 sp.zn. 2 Co 288/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného **1/ o d m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I uznesením z 15. júna 2007, č.k. 19 C 178/2005-111 nepriznal žalovanému **1/** oslobodenie od súdnych poplatkov a neustanovil mu zástupcu z radov advokátov. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalovaný **1/** nepredložil žiadne doklady preukazujúce jeho tvrdenia o jeho majetkových a osobných pomeroch a vzhľadom na túto skutočnosť nie sú splnené podmienky uvedené v ustanovení § 30 O.s.p., preto žalovanému **1/** nemohol priznať oslobodenie od súdnych poplatkov a teda ani ustanoviť zástupcu z radov advokátov.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovaného **1/** uznesením z 11. júna 2008, sp.zn. 2 Co 288/2007 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu týkajúcimi sa nesplnenia podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Ustálil, že žalovaný **1/** hospodáril minimálne s finančnou čiastkou 20 000 000,-- Sk a pri riadnom hospodárení s týmto príjmom

by žalovaný 1/ mal, resp. mal mať dostatok finančných prostriedkov na úhradu súdneho poplatku.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný 1/, ktorý navrhol uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p., tvrdiac, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Mal za to, že odvolací súd nedostatočným spôsobom zohľadnil jeho majetkové pomery. V dôvodoch dovolania podrobne rozoberal skutkový a právny stav veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním. Treba dodať, že i keď dovolateľ v konaní o dovolaní nie je zastúpený advokátom a nemá právnické vzdelanie (§ 241 ods. 1 O.s.p.), povaha napadnutého rozhodnutia vylučuje, aby v prípade tohto dovolania bol nedostatok podmienky povinného zastúpenia považovaný za dôvod pre zastavenie konania. Za situácie, kedy je predmetom dovolacieho prieskumu rozhodnutie súdu o nevyhovení žiadosti účastníka o ustanovenie zástupcu z radov advokátov, by trvanie na podmienke povinného zastúpenia popieralo cieľ, ktorý sledoval účastník konania.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 O.s.p.), alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) alebo ak ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Keďže rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré je napadnuté

dovoláním, nevykazuje znaky niektorého z týchto uznesení, nemožno prípustnosť dovolania žalovaného 1/ vyvodit' z ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však dovolacím súdom nebola v konaní zistená.

So zreteľom na žalovaným 1/ tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa dovolací súd osobitne zameral na otázku, či konanie nie je postihnuté vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolateľ tvrdil, že odvolací súd mu pri rozhodovaní o návrhu na oslobodenie od súdneho poplatku a o návrhu na ustanovenie zástupcu z radov advokátov odňal možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Pri posudzovaní dovolania žalovaného 1/ podľa obsahu je zrejmé, že podstatnou je v ňom námietka žalovaného 1/, že odvolací súd nesprávne posúdil zistený skutkový stav

a pri aplikácii ustanovenia § 138 ods. 1 O.s.p. dospel k nesprávnemu záveru o nesplnení podmienok pre oslobodenie od súdneho poplatku a pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Dovolateľ teda namietal, že týmto dovolaním napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod (možno ním odôvodniť procesne prípustné dovolanie), nesprávnosť právneho posúdenia ale nezakladá žiadnu z vád v zmysle § 237 O.s.p. Treba dodať, že pre vyhovenie návrhu účastníka na oslobodenie od súdneho poplatku (a pre vyhovenie jeho návrhu na ustanovenie zástupcu z radov advokátov) je v zmysle § 138 ods. 1 O.s.p. potrebné, aby súčasne boli splnené dve podmienky, a to že: 1/ oslobodenie je odôvodnené pomermi žiadateľa a 2/ nejde o prípad svojvoľného alebo zrejme bezúspešného uplatňovania alebo bránenia práva. Ak z týchto podmienok nie je splnená čo i len jedna, nemožno žiadosti vyhovieť. V danom prípade odvolací súd nevyhovел žiadosti dovolateľa z dôvodu nesplnenia prvej podmienky, keď dospel k záveru, že pomery dovolateľa neodôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov. Takisto nebolo možné vyhovieť žiadosti dovolateľa na ustanovenie zástupcu z radov advokátov, pretože v zmysle § 30 O.s.p. podmienkou na vyhovenie tejto žiadosti je existencia predpokladov na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, ktoré u dovolateľa splnené neboli. Dovolateľom uvádzané skutkové okolnosti teda v ničom nepotvrdzujú, že by procesným postupom odvolacieho súdu bola znemožnená realizácia niektorého z jeho procesných oprávnení.

V danom prípade bol postup odvolacieho súdu v súlade so zákonom a nemal za následok odňatie možnosti žalovaného 1/ pred súdom konať. Za odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. nemožno považovať samotné rozhodnutie, ktorým nebolo vyhovené návrhu žalovaného 1/ na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a na ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Vzhľadom na námietku žalovaného 1/

o porušení zásad spravodlivého procesu dovolací súd uvádza, že i keď čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zaručuje každému právo na spravodlivé konanie a prístup k súdu, nezaručuje žiadnemu účastníkovi súdneho konania bezvýhradné právo na bezplatné súdne konanie a na zastúpenie advokátom. Tak oslobodenie od súdnych poplatkov, ako aj ustanovenie zástupcu z radov advokátov je v občianskom súdnom konaní viazané na určité podmienky (viď vyššie), ktoré však v prípade žalovaného 1/ splnené neboli.

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného 1/ ako neprípustné podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanému 1/ ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. októbra 2008

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková